

MİMARLIK
397
EYLÜL-EKİM
2017

MİMARLIK'tan

MİMARLIK MÜZESİNE DOĞRU

Lviv Yerel Mimari ve Kırsal Yaşam Müzesi

İNGİLİZCE ÖZET / ENGLISH SUMMARY

Mimarlık 397.| September-October 2017

MİMARLIK DÜNYASINDAN

MİMARLIK GÜNDEM

Yeni İmar Yönetmeliği Yeni Mi?
Feridun Duyguluer, Y. Şehir ve Bölge Plancısı

ANMA

Tasarım Evreninde Bir Yıldız Kaydı: Necdet Teymur
Tevfik Balcıoğlu, Prof. Dr., Yaşar Üniversitesi İç Mimarlık Ve Çevre Tasarımı Bölümü

Salacak, Çukurköy, Besim Çeçener
H. Sinan Omacan, Mimar

GÜNCEL

Mevcut Yapıyla Olan Kavganın Hazin Sonu: Grenfell Tower Yangını
İkbal Erbaş, Yrd. Doç. Dr., Akdeniz Üniversitesi Mimarlık Bölümü

Sünger Kent-Dayanıklı Kent
Murat Balamir, Prof. Dr., ODTÜ Şehir ve Bölge Planlama Bölümü Emekli Öğretim Üyesi

Brüt Betonu ve Modern Mimarlığı Hedef Alan Güncel Tartışmalar Üzerine Bir Değerlendirme
Özlem Erdoğdu Erkarslan, Mimar

Antik Dünyanın Heykeltıraşlık Merkezi Afrodisias Dünya Miras Listesi'nde
Aykut Karaman, Prof. Dr., Miras Alanı Yönetim Planı Müellifi

MİMARLIK EĞİTİMİ

Ion Mincu University of Architecture and Urbanism'de Uluslararası Diploma Jürisi Deneyimi
Neslihan Dostoğlu, Prof. Dr., İstanbul Kültür Üniversitesi Mimarlık Bölümü

IX. Mimarlık ve Eğitim Kurultayı'na Doğru Türkiye Mimarlık ve Eğitim Politikasını Tartışmak
Bülend Tuna, Mimar

ANMA PROGRAMI: MARUF ÖNAL

İstanbul'da Brütalist Bir Yapı: Maruf Önal'ın Kaplancalı Apartmanı
Burcu Selcen Coşkun, Yrd. Doç. Dr., MSGSÜ, Mimarlık Bölümü
Arbil Ötkünç, Yrd. Doç. Dr., MSGSÜ, Mimarlık Bölümü

MİMARLIK ELEŞTİRİSİ

Bütünleşik Kurgusuyla TAC-SEV Yeni Kampüsü
Pınar Gökbayrak, Y. Mimar, PAB

ENDÜSTRİ MİRASI

Kreativ Quartier Lohberg: Post-Endüstriyel Alanların Dönüşümünde Yaratıcı Bir Örnek

Ayşe Duygu Kaçar, Yrd. Doç. Dr., Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Mimarlık Bölümü

İşlevsiz kalan endüstriyel alanların dönüşüm projeleri, kamusal faydayı önceleyen bir yaklaşımla ele alındığı zaman başarıya ulaşıyor. Almanya'daki bir kömür madenini ele alan yazar, yalnız somut bir fiziksel durumun değil, somut olmayan yaşam biçimleri, kimlik, aidiyet gibi değerlerin de korunmasının önemine dikkat çekiyor.

Kolektif hafızanın yeri (*loci*) olan kentler, kentsel artifaktlar ile geçmiş ve gelecek arasındaki kodları taşırlar.(1) Rossi'ye göre, kentsel artifaktlar kolektif hafızamızdaki yerlerini ve fonksiyonlarını sürdürerek bizi tekil bir hafızaya götürürler. Belli bir dönemin üretim biçimleri ve yaşam tarzlarını yansıtan endüstriyel kültür de somut ve somut olmayan değerleri günümüze taşıyan bu kentsel artifaktlar arasındadır.

Alman madenciliğinin tarihi 18. yüzyıla kadar uzanmaktadır. 1750'li yıllarda ilk olarak bugünkü Kuzey Ren-Vestfalya eyaletindeki Ruhr Nehri'nin vadilerinde çalışmaya başlamış, ekonomik varlıklarını günbegün çoğaltırken çevrelerine de yoğun bir zarar vermişlerdir. Yüzeyden ya da yer altından yapılan kazılar, bölgenin topografyasında önemli değişikliklere neden olmuşlardır. Bunun yanında, 1960'larda yeni bir enerji kaynağı olarak kullanılmaya başlayan petrol ve 1970'lerdeki dünya çapında kendini gösteren ekonomik kriz ile yoğun göçler yaşanmış, madenler neredeyse tümüyle terk edilmiştir. Bu yüzden endüstriyel alanlar ve içinde bulundukları kentler tüm Almanya'da ve dünyada çevreye verdikleri zararla anılır olmuşlardır. Kuzey Ren-Vestfalya eyaletinde 1980 yılında çıkarılan ilk anıt koruma yasasına göre, "kamu yararı için kullanılan veya muhafaza edilen objeler ya da bu objelerin bir kısmı" anıt olarak tanımlanmıştır. Bu "objelere", estetik değerlere değinilmeden "çalışma ve üretim ilişkilerine önemli ölçüde yarar sağlayanlar" da dahil edilmiştir.(2) Bu bakış kapsamında, Lohberg kömür madeninden geriye kalan mekânlar da endüstriyel anıtlar olarak değerlendirilmiş, kolektif hafızadaki yerleri önemsenmiştir.

LOHBERG KÖMÜR MADENİ VE BAHÇE ŞEHRİ (GARDEN CITY)

Lohberg Kömür Madeni ve yerleşkesinin planlaması 1900-1902 yılları arasında Heinrich Neuls tarafından yapılmıştır.(3) 1905'te August, Josef, Fritz ve Julius Thyssen tarafından kurulan maden ocağının ilk yapıları 1907-1920 yılları arasında bölgenin yerel malzemesi olan kırmızı tuğla kullanılarak inşa edilmiştir. **(Resim 1)** Almanya'da o yıllarda uygulanan diğer pek çok örneğin aksine, Lohberg maden ocağının inşasına başlanırken konutlar ile birlikte ele alınmış ve çalışanlar için yaşam alanları önemsenmiştir. Kömürün yer altından çıkarılması için gerekli olan sondaj kulesi ve temel binalara ek olarak **(Resim 2)**, konutlar için o yıllarda İngiltere'de benzer kömür madenlerinin çalışanları için inşa edilen bahçe şehir modeli örnek alınmıştır. **(Resim 3)** 19. yüzyılda endüstrileşmenin getirdiği sorunlara karşılık Ebenezer Howard'ın 1898'de Londra'da yayınladığı *To-Morrow: A Peaceful Path to Real Reform* başlıklı kitabı çerçevesinde önerdiği yeni yerleşme modeli "geleceğin bahçe kentleri" ve Camilo Sitte'nin 1889 tarihli *City Planning According to Artistic Principles* (Sanatsal Prensiplerle Kent Kuruluşu) başlıklı kitabının sanatsal, organik etkilerinin açıkça görüldüğü Lohberg yerleşkesi bu özelliği ile kurulduğu yıllarda (1906) Almanya için bir örnek teşkil etmiştir. 1920 yılına gelindiğinde 918 yapı içerisinde 1334 konut bulundurmaktadır.(4) Kapalı bir kent planı çerçevesinde kare yapı bloklarına oturan, büyüklükleri, sokak genişlikleri, fiziksel donanımları kullanıcısına göre hiyerarşik olarak belirlenen konutlar aileler için düşünülürken, bekar çalışanlara özel olarak sosyalleşme için ortak mekânları da olan bir lojman (Ledigenheim) inşa edilmiştir. **(Resim 4)** Kullanıcının işçi, usta, memur ya da yönetici olması konut büyüklüklerini belirlemektedir. Konutların yanı sıra, okullar, kreşler, kiliseler, gazino, tüketim malları kuruluşu, dükkanlar, karakol ve su arıtma birimiyle tamamen bitmiş bir alt yapı oluşturulmuştur. Bir imar planı çerçevesinde uygulanan Thyssen firmasına ait Lohberg yerleşkesi, bu özellikleri ile kendinden sonra yapılan yerleşkeleri etkilemiştir. İlk defa 1914'te kömür çıkarmaya başlayan maden, 1953'te Essen'deki Zeche Zollverein kömür madeninin mimarı Fritz Schupp tarafından yenilenmiştir. 1955-1956 yıllarında daha fazla kömür rezervine ulaşmak amacıyla, 70,5 metre yüksekliği olan ikinci sondaj kulesi Ruhr bölgesinde zamanının en yüksek kulesi olarak inşa edilmiştir. 1979'a gelindiğinde, yılda üç milyon ton kömür elde edilmeye başlanan Lohberg kömür madeni 31.12.2005 tarihinde kapatıldığında ise, nüfusu 70.000 olan Dinslaken kentinde halen 3.000 çalışanı vardır.(5)

MADEN VE BAHÇE ŞEHRİN SOMUT VE SOMUT OLMAYAN DEĞERLERİNİN ELE ALINIŞI

Toplamda 40 hektar alana yayılan Lohberg kömür madeninde iki kömür sondaj kulesinin yanı sıra dokuz adet tescilli yapı bulunmaktadır.(6) **(Resim 5)** Yer altından çıkarılan kömürün kimyasal işlemlerle taş ve topraktan ayrıştırılmasından sonra geriye kalanların oluşturduğu yüksek tepe bu yapıların doğusunda yükselmektedir. Madenin kapatılmasından iki yıl sonra, 2007'de akademisyenler, uzmanlar, yerel yöneticiler ve sivil inisiyatiflerle birlikte geleceğine yönelik planlar hazırlanmaya başlanmıştır. Alanın yeni mekânsal yapısını belirlemek üzere düzenlenen, analiz ve planlamaya yönelik meslek insanları ve halkın yer aldığı geniş katılımlı toplantılar sonunda 2007 yılında, Dinslaken Belediyesi tarafından mimar, şehir plancısı ve peyzaj mimarlarının oluşturduğu ekiplerin davet edildiği bir yarışma ilan edilmiştir. Böylelikle elde edilen ilk planlara dair sonuçlar "açık kapı" olarak ifade edilen günde tüm diğer aktörler ve halkla paylaşılmış ve gelen eleştriler, katkılar birinci seçilen plana aktarılmıştır. Dolayısıyla, yarışmanın birincisi olan Stegepartner Architektur und Stadt Planung'un hazırladığı master plan 2009'a kadar yine aynı ekip tarafından geliştirilmiştir. 2008 yılından itibaren Lohberg projesini birlikte üstlenen Dinslaken Belediyesi ve RAG, MI tarafından, yeni önerilen konut bölgesinin yoğunlugunun fazla bulunmasıyla, plan 2014'te revize edilmiştir. Böylelikle, alt yapı sorunlarına çözüm olması amacıyla bu bölgedeki yoğunluk düşürülmüş, açık alanların fazla olduğu, daha boşluklu bir zemin kullanımı önerilmiştir. master planın elde edilişine benzer biçimde, alanda yeni inşa edilmesi düşünülen yapılar için 2013 yılında davetli bir uluslararası mimari proje yarışması ilan edilmiş, yine kazananlar kamuya açık ortamlarda tartışılmıştır.(7)

Maden ocağının kendisi kadar koruma altında olan yerleşke (garden city) sınırları içerisinde olan her yapı da Dinslaken-Lohberg maden ocağı yerleşkesi imar yönetmeliği kurallarına tabidir. **(Resim 6)** Eyalet imar kanununa göre, tüm inşa, kullanım değişikliği, yıkım, onarım faaliyetleri Lohberg maden ocağı yerleşkesinin görsel etkisini bozmayacak biçimde, bu kurallar çerçevesinde yapılacaktır. Günümüze ulaşan tipik mimari özellikler korunacak ve örnek alınacaktır. Yönetmelik, ilk imar planında yer alıp da sonrasında herhangi bir sebeple yapılamamış ya da savaşta yıkılmış ikiz ev veya sıra evlerin tekrar aslına uygun olarak inşasına izin vermektedir. Her detaydaki açık alan, cephe, iç mekân, ekleme, teknik donanım ve benzeri bu kurallar çerçevesinde yapılmaktadır.

Mimarlık

YARIŞMALAR

Bursa Osmangazi Belediyesi Çekirge Meydanı Mimari, Kentsel Tasarım ve Peyzaj Tasarımı Proje Yarışması

Elazığ Belediyesi Kent Meydanı Kentsel Tasarım ve Mimari Proje Yarışması

KENTSEL MEKÂN

Boşluk ve Yıkım Üzerine: Kuşdili'nde Çayır, Sinema ve Diğer Fragmanlar
Bora Yasin Özkuş, Mimar, İTÜ Mimari Tasarım Programı Doktora Öğrencisi
Nihan Gürel Unur, Mimar, YTÜ Mimari Tasarım Programı Doktora Öğrencisi

ENDÜSTRİ MİRASI

Kreativ Quartier Lohberg: Post-Endüstriyel Alanların Dönüşümünde Yaratıcı Bir Örnek
Ayşe Duygu Kaçar, Yrd. Doç. Dr., Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Mimarlık Bölümü

KENTLEŞME POLİTİKALARI

Daha Adil ve Sürdürülebilir Bir Gelecek için Yeşil Ekonomi Yaklaşımı Seçenek Olabilir mi?
Osman Balaban, Doç. Dr. ODTÜ Şehir ve Bölge Planlama Bölümü
Meltem Şenol Balaban, Yrd. Doç. Dr. ODTÜ Şehir ve Bölge Planlama Bölümü

YAYINLAR

TEMA[S]

Yerinden Etmek Yerine Dahil Etmek: Comuna 13
Nihan Gürel Unur, YTÜ Mimari Tasarım Programı Doktora Öğrencisi

KÜNYE

2009'da "Kreativ.Quartier Lohberg" (Yaratıcı Semt Lohberg) adıyla sanat ve toplumu biraraya getirmek üzere projelendirilen alan 2010 yılında aynı bölgedeki diğer pek çok post-endüstriyel alanla birlikte "Kültür Başkenti Ruhr" kapsamında ele alınmaya başlanmıştır.(8) Aynı yıl, 19 Haziran'da Lohberg, 2001 yılından bu yana her yıl Ruhr bölgesindeki endüstriyel alanlara ve onların somut ve somut olmayan değerlerine dikkat çekmek amacıyla düzenlenen Extra Schicht'e dahil edilmiş ve sonraki her yıl parçası olmuştur. 2011'de yapılan kentsel planlama çalıştayı bu defa daha çok Lohberg kömür madeni ve konut bölgesinin somut olmayan değerlerine yöneliktir. Çalıştayın iki amacı vardır: Birinci ve en önemli amaç, eski maden ocağı işçileri ve çalışanlarının da içinde olduğu Lohberg halkının biraradalığını güçlendirmek ve yenileme projesinden sonraki geleceklerine dair güven vermektir. İkinci olarak ise, çalışmasına son verildikten sonra giderek gündelik yaşamdan kopan maden ocağı yerleşkesi ile konut alanlarını yeniden ilişkilendirmek amaçlanmaktadır. Bu bağlamda, vizyonu oluşturan üç temel yaklaşım asağıdaki gibidir:

- Mekânsal üçleme: Kent banliyösü (garden city), kömür madeni (Zeche Lohberg), zarar görmüş olan peyzaj (Kömürle birlikte çıkarılan toprağın oluşturduğu tepe)
- İçerik üçlemesi: Enerji (sürdürülebilirlik), peyzaj (kentsel açık alanlar), yaratıcılık (yeni yaşam alanları)
- Stratejik üçleme: Entegrasyon, disiplinlerarasılık, yenilik (inovasyon)

Yerleşkeyi kuzey-güney ekseninde ikiye bölen yaklaşım, kuzeyde yeni yaşam alanları ve kentsel yeşil alan olarak "Bergpark"a yer verirken **(Resim 7)**, sondaj kulesi ve koruma altındaki dokuz yapı Kreativ.Quartier Lohberg vizyonuna konu olan sanat ve yenilik amaçlı kullanılacaktır. Lohberg bahçe şehri kömür madeni yerleşkesinin batısında yer almaktadır. Günümüzde, önemli bir bölümünü eski maden işçileri ve çalışanlarının oluşturduğu yaklaşık 6.000 kişi tescilli olan konutlarda yaşamaktadır. **(Resim 8,9)** Konut bölgesi ve maden ocağı aralarından geçen ana trafik yolu (Hünxer Strasse) ile ikiye bölünmektedir. Çalıştay ikiye bölünmüş olan alanı, maden ocağının etrafını çevreleyen duvarları büyük ölçüde ortadan kaldırarak birbirine entegre etmeyi uygun bulmuştur.

Öte yandan, Lohberg kömür madeni çalışanları Türk ve Alman ağırlıklıdır. Bu iki uluslu yapı, yerleşkenin kimliğini belirlemektedir. 2011 yılında yapılan çalıştayın katılımcıları, yerleşkenin sürdürülebilirliğinde geçmiş ve gelecek arasındaki kodları taşıyan artifaktlar kadar kullanıcılarının da önemli olduğunun farkındadır. Çalıştayda alınan kararla, maden ocağının kapanmasından sonra bölgeyi büyük ölçüde terk etmemiş olan bu iki uluslu yapı, karar süreçlerine dahil edilecek ve yaşam biçimlerine ait her türlü uygulamanın sürdürülebilirliği esas olacaktır. Aslında, 1970'lerden itibaren bahçe şehrin orijinal kullanımı değişmiş, gelir düzeyi yükselen maden işçileri ve çalışanları artık bahçelerini ekip biçmez, hayvan beslemez olmuştur. Ancak, yine de yerleşkenin kimliği ve yaşayanların aidiyet hissi önemlidir. Bu bağlamda, 2013 yılında Türkiye'den ve Almanya'dan üniversite öğrencilerinin katıldığı "Ein Teppich für Lohberg" (Lohberg için Bir Halı) temalı bir çalıştay düzenlenmiştir.(9) Bu çalıştaya, maden ve yerleşkenin somut ve somut olmayan değerlerinin önemini vurgulamak üzere Türkiye'den Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Mimarlık Bölümü üçüncü sınıf öğrencileri ve Almanya'dan Braunscweig Sanat Okulu Grafik Tasarım Bölümü öğrencileri davet edilmiştir. Toplamda 25 öğrenci ve 3 öğretim üyesinin yer aldığı çalıştayda(10), maden ocağı ve yerleşke içerisindeki enstelasyonlar ve grafik tasarım çalışmalarıyla öğrencilerin farkındalığının yanı sıra yerel halk ile geliştirilecek dialog önemsenmiştir. **(Resim 10)**

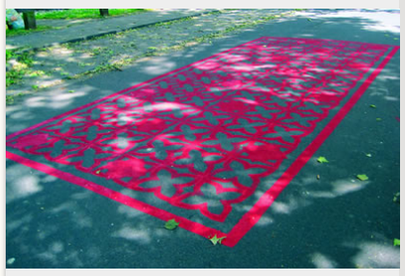
2015 yılının sonunda ikinci kez düzenlenen planlama çalıştayı, bu defa daha çok ana cadde olan Hünxer Strasse üzerine odaklanmış ve bu ana omurgayı alanı bölen bir unsur değil, maden ocağı ve bahçe şehri biraraya getiren can damarı olarak ele almıştır. Bu bağlamda, 2016-2018 yılları boyunca Hünxer Strasse'nin kimliği üzerinde çalışacak olan Dinslaken Belediyesi, ilk iş olarak maden ocağı alanında yer alan ve bu ana eksene bağlanan yeni sokak, cadde isimlerini Türk ve Alman halkın kolektif hafızasında yer alan anlamlı sözcüklerden (dostluk, huzur ve benzeri) seçmiş, bu isimler tabelalara her iki dilde de yazmıştır. Maden ocağı ve konut bölgesini yeniden eklemlemeye yönelik bir sonraki adım ise, bahçe şehirde yer alan okul içindeki mevcut kreşin eski maden ocağı içerisinde önerilen yeni yaşam alanlarına taşınması ve kreşin boşalttığı mekâna Kreativ.Quartier Lohberg kapsamında yaratıcı faaliyetlere yer verecek sanat atölyelerinin kaydırılması olacaktır. Böylelikle, 2013'de düzenlenen iki uluslu çalıştay ve 2015'teki sokak ve cadde isimlerinin iki dilde yeniden adlandırılması daha önce çoğunlukla teorik kalan çalışmaların aksine somut olmayan değerlere pratikte nasıl yaklaşılabileceğine dair deneyimler oluşturmuştur.

Cami ile kilisedeki din adamlarının ve yerel halk liderlerinin ilk olarak çevre projesi kapsamında ve daha sonra kapatılan maden ocağından çıkarılan işçiler ve çocukları için iş olanağı yaratma fikri çerçevesinde biraraya gelmesiyle oluşan Forum Lohberg sivil inisiyatifinin bu süreçteki rolü önemlidir. Ancak, post-endüstriyel yapıların ve bahçe şehrin yenilenmesi sürecindeki olası imar ve inşa problemlerinin çözümü için gerekli projeler, halen maden ocağının sahibi olan RAG, MI ve Dinslaken Belediyesi tarafından yürütülmektedir. Korunmakta olan yapıların statik, alt yapı, enerji problemlerine eğilen ve basın konferansı gibi halkla ilişkiler üzerine çalışan bu ikili yapıdır. Bu ikili yapı tarafından Lohbergliler için hazırlanan anket ile yerel halktan, yürütülmekte olan projeler konusunda geri bildirim almak amaçlanmış, bu değerlendirmeler ile alanın dönüşümüne yönelik daha iyi öneriler geliştirilmesine önem verilmiştir. Anket sorularının hazırlanmasına RAG, MI ve Dinslaken Belediyesi'nin şehir planlama ve sosyal bilim uzmanlarının yanı sıra yerel halktan temsilciler de katkıda bulunmuş, sorular burada yaşayan Türk üniversite öğrencileri ve TU, Dortmund Şehir Planlama Bölümü'nün Alman öğrencileri tarafından uygulanmıştır.(11) Dinslaken Belediyesi'nin rastlantısal olarak seçtiği, Lohberg'de ikamet eden Türk, Alman ve diğer uluslardan 300 kişiye sorulan sorular 159 kişi tarafından yanıtlanmış, bu da nüfusun % 2,5'ine denk gelmiştir. 18 ile 91 yaş aralığındaki katılımcıların yaş ortalaması 59 olup, bunların da 64'ü erkek, 95'i kadın olmuştur. 60 Alman, 74 Türk, diğerleri ise Polonya, Irak, Fas, Bosna, Rus, Yunan, Kosovo, İtalyan ve Sırp kökenli kişiler tarafından cevaplanan anket sonuçlarına göre katılımcıların % 85'i yapılan dönüşümden memnundur ve bu olumlu etkinin nedenlerinin başında yapay bir gölet ile yeşil alana eklemlenen Bergpark gelmektedir. **(Resim 7, 11)** Ankete katılanların % 67'si büyük kentlere oranla daha sakin ve yeşil bir çevre sunan Lohberg'den ayrılmayı düşünmemektedir. Bunun nedenlerinden biri de geçmişteki çevre kirliliğine karşın, 6.300 güneş paneliyle çatısı kaplanarak yenilenen kömür ayrıştırma hangarının yılda 870 ton CO_2 temizleyerek çevre sorunlarına katkıda bulunması ve rüzgar enerjisi gibi yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanımıdır. **(Resim 12)** Anket sorularına verilen yanıtlar Lohberglilerin ve basının katıldığı bir toplantı ile Belediye ve RAG, MI yetkilileri tarafından kamuya duyurulmuştur.

SONUÇ

Endüstriyel alanların korunması ülkelerin kimliklerinin korunmasında önemlidir. Doğaya verdikleri tahribatın geri dönülmez boyutlara ulaştığı endüstriyel alanların yerlerini tekrar doğaya terketmelerinin örneklerinden olan Kreativ.Quartier Lohberg örneği ülkemiz ve tüm dünya için ilham vericidir ve dört sebeple önemlidir:

- Yapı bazında parçacıl koruma değil, alanın bir bütün olarak korunması,

- Sadece somut boyutlarıyla değil, yaşam biçimleri, kimlik, aidiyet gibi soyut değerlerin de ele alınarak korunması,
- Uzman meslek gruplarının yanı sıra anket ve tartışma platformlarıyla yerel halkın ve Almanya genelinde konuya ilgi duyan tüm vatandaşların katılımının sağlanması,
- Geçmişte çevreye verilen zararın yeni temiz enerji üretimi ve kullanımı ile giderilmesi.

Bu dört önemli maddede özetlendiği gibi, Avrupa Birliği tarafından da desteklenen projelerde, alanın geleceğine yönelik plan yapılırken, en başından itibaren Alman devleti ve federal hükümetin yanı sıra mimarlık, tasarım, enerji teknolojileri, alan gelişimi, sanat, peyzaj mimarlığı gibi disiplinler birlikte çalışmış; sadece yerel yönetim değil, bölge halkı ve sivil inisiyatifler de söz sahibi olmuştur. Başka bir deyişle, endüstriyel yapı, yerleşke, alan ve peyzajlarının miras olma boyutları ve değerleri konusunda toplumsal farkındalık uyandırılmış, farklı disiplinlerle işbirliği yapılmıştır. Dolayısıyla bu uygulama, sivil toplum örgütleri, üniversiteler ve yerel / bölgesel yönetimlerle demokratik katılımın sağlanması ve sadece somut, fiziksel durumun değil, somut olmayan yaşam biçimleri, kimlik, aidiyet gibi değerlerin de korunması anlamında önemli bir proje gerçekleştirilmiştir. Böylelikle, kömür madeni ve yerleşkesinin yeni yaşam alanlarına dönüştürülmesiyle toplumsal, finansal ve çevresel sürdürülebilirlik sağlanmıştır.

* Bu çalışma, RAG, Montan Immobilien GmbH'de yürütülen ve TÜBİTAK, BİDEB 2219 Programı tarafından desteklenen araştırma (Başvuru no: 1059B191401646) sonucunda kaleme alınmıştır. Yazar, adı geçen iki kuruma müteşekkirdir. Ayrıca, araştırma sırasında katkılarını ve yardımlarını esirgemeyen Prof. Dr. Hans Peter Noll, Gerhard Seltmann, Stefan Römer, Bernd Lohse, Ann Gerlach, Lale Arslanbenzer ve tüm RAG, MI çalışanlarına teşekkürü borç bilir.

KAYNAKÇA

Durchholz, Ute; Pfeiffer, Marita, 2008, "Auf dem Weg in die Zukunft: Zollverein nach der Stilllegung", **Welterbe Zollverein**, (ed.) Stiftung Zollverein, Klartext, Essen, ss.109-170.

RAG, Montan Immobilien & Stadt Dinslaken, 2011, **KQL, Kreativ.Quartier Lohberg, Vision Statement**.

RAG, Montan Immobilien & Stadt Dinslaken, 2013, **KQL, Kreativ.Quartier Lohberg, Zentralcluster Büro- und Ateliergebäude: Dokumentation des Gutachterverfahrens**.

RAG, Montan Immobilien, Stadt Dinslaken, 2013, **KQL, Kreativ.Quartier Lohberg: Ein Teppich für Lohberg**.

Rossi, Aldo, 1989, **The Architecture of the City**, The MIT Press, Cambridge, Mass.

Stadt Dinslaken, 2005, **Satzung der Stadt Dinslaken für die Gestaltung der Zechensiedlung Dinslaken – Lohberg / Dinslaken – Lohberg Maden Ocağı Yerleşmesi İmar Yönetmeliği**, Häuser KG, Köln.

Stadt Dinslaken, Mgg Montan Grundstücksgesellschaft mbH, 2007, **Perspektiven für Dinslaken – Lohberg: Städtebauliche Entwurfswerkstatt, Dokumentation**.

URL1. "Forum Lohberg", www.wp.forum-lohberg.de [Erişim: 18.04.2017]

URL2. "Geschichte", www.kreativ.quartier-lohberg.de/de/planung_und_realisierung/geschichte.php [Erişim: 18.04.2017]

URL3. "Ein Teppich Für Lohberg", www.kql.de/de/bausteine/teppichfuerlohberg.php [Erişim: 18.04.2017]

URL4. "Deutsch-türkisches Kooperationsprojekt „Ein Teppich für Lohberg", www.hbk-bs.de/aktuell/details/18309 [Erişim: 18.04.2017]

NOTLAR

1. Rossi, 1989, ss.2-32.

2. Durchholz; Pfeiffer, 2008, ss.113-114.

3. Stadt Dinslaken, 2005, s.9.

4. Stadt Dinslaken, 2005.

5. Kömür madeninin kapatılmasından çok önce, 1999 yılı sonunda kurulan Forum Lohberg sivil inisiyatifi "Stadtteile mit besonderem Entwicklungsbedarf" (Özel Kalkınma İhtiyacı İçinde Olan Bölgeler) adı altında mahalle kalkındırma projesini başlatmış ve 2005 yılında ülke çapındaki "Die Sociale Stadt" (Sosyal Kent) çalışmalarına eklemlenmiştir. (URL1)

6. Tescilli kulelerden biri, maden faaliyetleri nedeniyle altı boş olan zemindeki oynamalardan dolayı ayakta kalması mümkün olmadığı gerekçesi ile 2013 yılı sonunda yıkılmıştır.

7. Rag, Montan Immobilien & Stadt Dinslaken, 2013.

8. URL2.

9. URL3, URL4.

10. Stadt Dinslaken (Dinslaken Belediyesi), der Ruhrkohle AG ve Forum Lohberg tarafından düzenlenen ve Avrupa Birliği tarafından desteklenen "Ein Teppich für Lohberg" (Lohberg için bir Halı) temalı çalıştaya Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Mimarlık Bölümü Öğretim Üyeleri Yrd. Doç. Dr. Ayşe Duygu Kaçar ve Doç. Dr. Levent Şentürk yürütücülüğünde on iki, Kunsthochschule Braunschweig (Braunscweig Sanat Okulu), Grafik Tasarım Bölümü Öğretim Üyesi Prof. Ute Helmbold yürütücülüğünde on üç öğrenci katılmıştır.

11. Anket soruları Dinslaken Belediyesi Şehir Plancısı Alexander Selbach, Sosyal Bilimler Uzmanı Holger Mrosek, RAG, MI danışmanı Gerhard Seltmann (GSE Projekte) ve Yrd. Doç. Dr. Ayşe Duygu Kaçar tarafından hazırlanmıştır. 5-20 Mayıs 2016 tarihleri arasında Türk öğrenciler Türk, Türk-Alman ve diğer uyruklu sakinlere soruları yöneltirken, Alman öğrenciler Alman kent sakinlerine anket sorularını uygulamıştır.

Bu icerik 254 defa görüntülenmiştir.